

РЕШЕНИЕ

№ 19247

гр. София, 23.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 156 СЪСТАВ, в публично заседание на втори ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ВА

при участието на секретаря ЕД
като разгледа докладваното от ВА Гражданско дело № 20231110128525 по
описа за 2023 година

РЕШЕНИЕ

23.11.2023 г., гр. София

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, I Г. О., 156-ти състав, в открито публично заседание на втори ноември през две хиляди и двадесет и трета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ВА

при секретар ЕД, като разгледа докладваното от съдия ВА гр. дело № 28525/2023 г. по описа на СРС, за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 124 и сл. ГПК.

Подадена е искова молба от „ДЗ“ АД срещу ЗАД „БВИГ“ ЕАД, като се твърди, че на 01.03.2021 г. в гр. и ул. е настъпило ПТП между лек автомобил „Фолксваген“, рег. № РВ НА, управляван от Й. ГП и лек автомобил „Пежо 308“, рег. № РВ СМ, собственост на „Лизингова къща София Лизинг“ ЕАД – клон П, управляван от ДИК – Димова. Поддържа, че виновното и противоправно поведение на водача на лек автомобил „Фолксваген“, рег. № РВ НА е станало причина за инцидента, който при започване на маневра движение на заден ход, без да се убеди, че няма да създаде опасност за останалите участници в движението и удря минаващия покрай него лек автомобил „Пежо 308“, рег. № РВ СМ – по който са нанесени вреди. Навежда доводи, че за ПТП-то е съставен двустранен констативен протокол, като към момента на инцидента била сключена застрахователна полица „Каско“ № 0320200111017772. Излага

съображения, че към момента на ПТП-то гражданската отговорност на виновния водач е била покрит застрахователен риск при отвентика. Твърди, че с оглед застраховката „Каско“ е образувана застрахователна претенция (именувана „Ликвидационна преписка“) № 210804326 по която на сервиза извършил ремонта била изплатена сумата от 1026,13 лева, като били сторените обичайни ликвидационни разходи в размер на 15,00 лева. Поддържа, че с плащането на застрахователното обезщетение е встъпил в правата на увредения срещу делинквента и неговия застраховател. Инвокира доводи, че е поканил ответника да плати дължимата сума, но било налице плащане за сумата от 668,17 лева. Иска ответника да бъде осъден да заплати сумата от 100,00 лева – частична претенция от сумата от 372,96 лева, както и сумата от 20,85 лева – частична претенция за мораторна лихва от такава в по-голям размер от 77,76 лева за периода от 26.05.2021 г. до 25.05.2023 г. Иска ответника да бъде осъден да заплати претендираните суми, както и сторените деловодни разноски.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК е подаден отговор на исковата молба, с който претенцията се оспорва. Твърди, че с плащането на сумата от 668,17 лева изцяло са изплатени дължимите суми. Поддържа, че не е налице пряка причинно-следствена връзка между ПТП-то и вредите. Навежда доводи, че след като неоснователен е иска за главницата, то такъв се явява и иска за главницата. Иска отхвърляне на предявените претенции. Претендира разноски.

С протоколно определение от 02.10.2023 г., съдът на основание чл. 214, ал. 1 ГПК е допуснато изменение на предявените искове, като претенцията за главницата се счита за предявена за сумата от 372,96 лева, а за мораторна лихва за сумата от 77,76 лева.

Съдът, като съобрази правните доводи на страните, събраните писмени доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното:

СРС, 156-ти състав е сезиран с първоначални обективно, кумулативно съединени осъдителни искове с правно основание чл. 411 КЗ, във вр. чл. 45 ЗЗД, във вр. чл. 49 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

В чл. 411 КЗ е уредено едно специално суброгационно право в отклонение от правилата по чл. 74 ЗЗД, тъй като застрахователят при настъпване на застрахователното събитие не изпълнява чуждо правно задължение, а изплащайки застрахователно обезщетение, изпълнява свое договорно задължение, вследствие на което по силата на чл. 411 КЗ встъпва в правата на увредения срещу причинителя на вредата или срещу застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“, обезпечил деликтната отговорност на виновния за настъпването на процесното ПТП водач на МПС.

Предпоставките за възникване на регресното право на застрахователя по имуществено застраховане срещу застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ на причинителя на имуществени вреди (делинквента) изисква кумулативното осъществяване на следните предпоставки: **1)** наличие на действително застрахователно правоотношение между увредения и ищеца по имуществена застраховка; **2)** за увредения да е възникнало право на вземане на извъндоговорно основание срещу причинителя на вредата – арг. чл. 45, ал. 1 ЗЗД, т.е. вредите да са причинени от делинквента чрез неговото виновно и противоправно поведение; **3)** застрахователят по имущественото застраховане да е изплатил застрахователно обезщетение за настъпилото увреждане на застрахованата вещ и **4)** към момента на настъпване на застрахователното събитие (ПТП) между делинквента и застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ да е съществувало действително правоотношение по застраховка „Гражданска отговорност“.

Между страните не се спори, поради което и с доклада по делото е обявено за безспорно на основание чл. 146, ал. 1, т. 3 ГПК, че: **1)** на 01.03.2021 г. в гр. и ул. е настъпило ПТП между лек автомобил „Фолксваген“, рег. № РВ НА, управляван от Й. ГП и лек автомобил „Пежо 308“, рег. № РВ СМ,

собственост на „Лизингова къща София Лизинг“ ЕАД – клон П, управляван от ДИК – Димова; 2) виновното и противоправно поведение на водача на лек автомобил „Фолксваген“, рег. № РВ НА е станало причина за инцидента, който при започване на маневра движение на заден ход, без да се убеди, че няма да създаде опасност за останалите участници в движението и удря минаващия покрай него лек автомобил „Пежо 308“, рег. № РВ СМ – по който са нанесени вреди; 3) за ПТП-то е съставен двустранен констативен протокол, като към момента на инцидента била сключена застрахователна полица „Каско“ № 0320200111017772; 4) към момента на ПТП-то гражданската отговорност на виновния водач е била покрит застрахователен риск при ответника. Твърди, че с оглед застраховката „Каско“ е образувана застрахователна премия (именувана „Ликвидационна преписка“) № 210804326 по която на сервиза извършил ремонта била изплатена сумата от 1026,13 лева, като били сторените обичайни ликвидационни разходи в размер на 15,00 лева; 5) ищецът е поканил ответника да плати дължимата сума, но било налице плащане за сумата от 668,17 лева.

Обявените за безспорни обстоятелства се подкрепят и от представените по делото писмени доказателствени средства, които настоящият съдебен състав кредитира. Като тук следва да се отбележи, че в константната практика на ВКС, според която: *„В доклада по чл.146 ГПК съдът посочва изрично на страните кои обстоятелства не се нуждаят от доказване – поради някое от основанията по чл.154, ал.2, чл.155 ГПК или поради приемане от съда за ненужно доказването на признатите обстоятелства. За останалите релевантни обстоятелства съдът е длъжен да укаже конкретно на всяка от страните, ако не сочи доказателства, щом носи доказателствена тежест за установяването им. Когато съдът обявява на страните, че определени обстоятелства не се нуждаят от доказване, той ги освобождава от задължението да сочат такива, независимо от вида доказване за страната спрямо спорния факт. Дори страните да посочат доказателства, те не са необходими и поради това съдът ще откаже да ги събере. Няма пречка, в хода на процеса, предвид събраните данни, по вътрешно убеждение, съдът да промени определението по чл.146, ал.1, т.4 ГПК. За релевантните за спора обстоятелства съдът прави извод относно тяхното съществуване или несъществуване по вътрешно убеждение, при анализ на събраните по делото доказателства, като не е обвързан от твърденията и признанията на страните, а ги обсъжда ведно с другите доказателствени средства. Съдът може, но не е длъжен да приеме за ненуждаещ се от доказване определен факт или обстоятелство, дори когато за него страните не спорят, а веднъж приел го като безспорно установен, може да го обяви отново за спорен. Тогава обаче съдът е длъжен изрично и ясно да уведоми страните, като измени доклада по чл.146, ал.1, т.4 ГПК и определи, че съответният факт не е безспорно установен за съда, да разпредели тежестта на доказването му и съответно, ако задължената страна не е посочила доказателства за установяването му, да ѝ го обяви. В противен случай съдът би допуснал нарушение на горната процесуална норма. Това може да стори и въззивният съд, ако той за първи път, за разлика от първоинстанционния приеме, че релевантен за спора факт не е безспорен и трябва да бъде установен, следва с нарочно определение да приеме и да уведоми страните, че този факт се нуждае от доказване, като разпредели тежестта на доказването му и даде възможност за ангажиране на доказателства.“*. В цитирания смисъл е трайната съдебна практика, обективизирана в **Решение № 113/31.07.2015 г. по т. д. № 929/2014 г. I т. о. и Решение № 74/25.07.2019 г. по гр. д. № 2999/2018 г. на IV г. о.; Решение № 41/09.07.2020 г. по гр. д. № 1067/2019 г. по описа на ВКС, II Г. О.**

Приложен е Двустранен констативен протокол от 01.03.2023 г., в който е посочен следния механизъм на ПТП – на 01.03.2021 г., около 16:40 ч. водачът на лек автомобил „Фолксваген Поло“, рег. № РВ НА предприема маневра за движение на заден ход при потегляне от кв. „Прослав“ на кръстовището образувано с ул. „Битоля“ у и ул., като настъпва ПТП с минаващия от ляво, лек автомобил „Пежо 308“, рег. №

РВ СМ.

Двустранният констативен протокол има формална доказателствена сила (арг. чл. 180 ГПК), тъй като представляват частен удостоверятелен документ и като такъв не притежават материална доказателствена сила, поради което се преценяват от съда по вътрешно убеждение с оглед всички събрани по делото доказателства. Въпреки това, когато не е налице надлежно оспорване на фактите отразени в двустранния констативен протокол, при извършена съвкупна преценка на останалите обстоятелства по делото, съдът може да приеме, че описаните в негов факти са се осъществили. Обратно при наличието на оспорване на отразените факти. В случая предвид отделеното за безспорно обстоятелство, че е налице плащане, съдът намира, че с плащането извънсъдебно се признават всички релевантни обстоятелства по смисъла на чл. 175 ГПК, т.е. касае се за извънсъдебно признание на факти. А извънсъдебното признание на факти е едно от най-сигурните доказателствени средства в гражданският процес, което преценено в съвкупност с останалите доказателствени средства води до изясняване на действителното правно и фактическо положение между страните – арг. чл. 175 ГПК и чл. 10 ГПК.

Представено е удостоверение от „София Франц Ауто“ АД, като се изяснява, че лек автомобил „Пежо 308“, 1,6 HDi – дизел, е бил произведен на 27.05.2016 г., като е с дата на началото на гаранцията от 19.10.2016 г., като към 01.03.2021 г., автомобилът е бил в период на удължена гаранция от производителя до 18.10.2021 г.

Прието и неоспорено е заключението на СТЕ, като се изяснява, че механизма на ПТП-то е следния на 01.03.2021 г., около 16:40 ч. водачът на лек автомобил „Фолксваген Поло“, рег. № РВ НА предприема маневра за движение на заден ход при потегляне от кв. „Прослав“ на кръстовището образувано с ул. „Битоля“ у и ул., като настъпва ПТП с преминаващия от ляво, лек автомобил „Пежо 308“, рег. № РВ СМ. Експертът е посочил, че причина за ПТП-то – от техническа гледна точка, е станало поведението на водача на лек автомобил „Фолксваген Поло“, рег. № РВ НА. Изяснено е, че по увредения лек автомобил Пежо 308“, рег. № РВ СМ в причинно-следствена връзка са нанесени вреди по задна дясна врата и десен калник, а стойността необходима за възстановяване на вредите по средни пазарни цени към датата на ПТП-то е в размер на 783,58 лева. Вещото лице е посочило, че стойността необходима за възстановяване на вредите в официален сервиз е в размер на 1026,13 лева. Уточнено е, че технически всички операции за които по делото са налице доказателства са били необходими, като по цени при алтернативни доставчици цената би възлязла на стойност от 743,50 лева.

Съдът, като извърши преценка на заключението на СТЕ, съобразно правилото на чл. 202 ГПК намира, че следва да го кредитира, тъй като е изготвено обективно, компетентно и добросъвестно. Вещото лице е отговорило изчерпателно на поставените задачи, като по делото липсват доказателства, че експертът е заинтересован то изхода на правния спор или е недобросъвестен.

При определяне на стойността на дължимото регресно вземане, съдът намира, че следва да вземе предвид стойността изяснена в заключението на СТЕ по средни пазарни цени. Трябва да се изясни и принципната позиция на настоящият съдебен състав, че съгласно нормата на чл. 386 КЗ застрахователната сума не може да надвишава действителната или възстановителната стойност на имуществото. За действителна се смята стойността, срещу която вместо застрахованото имущество може да се купи друго със същото качество. За възстановителна стойност се смята цената за възстановяване на имуществото от същия вид, в това число всички присъщи разходи. Съгласно чл. 399 КЗ, предмет на застрахователния договор за имуществено застраховане може да бъде всяко право, което за застрахования е оценимо в пари. С оглед на така очертания предмет, при

обикновената имуществена застраховка максималният размер на вредите, които могат да настъпят, може предварително да бъде определен, поради което застрахователната сума не трябва да надвишава действителната или възстановителната стойност на имуществото. Начинът на определяне размера на дължимото застрахователно обезщетение при иска по чл. 405 КЗ, съответно чл. 410 КЗ, чл. 411 КЗ и чл. 432 КЗ се определя в рамките на договорената максимална застрахователна сума, съобразно адекватната стойност на претърпяната от осъществяване на застрахователното събитие вреда, който не може да надхвърля действителната стойност на увреденото имущество, определена като пазарната му стойност към същия момент – **така Решение № 37 от 23.04.2009 г. на ВКС по т. д. № 667/2008 г., I т. о., ТК; Решение № 59 от 6.07.2017 г. на ВКС по т. д. № 2367/2015 г., I т. о., ТК; Решение № 235 от 27.12.2013 г. на ВКС по т. д. № 1586/2013 г., II т. о., ТК.** В конкретния случай несъмнено увреждането на самите автомобилни части при процесното ПТП, водещо до намаляване стойността на автомобила, представлява непосредствена вреда под формата на претърпяна загуба. В случая макар и да е налице иск за заплащане на регресно обезщетение по договор за имуществена застраховка, отново се обезщетява негативния интерес, което означава, че заплащането на застрахователно обезщетението има за цел да постави увредения в имущественото състояние, което то е било преди увреждането (да се приведе увреденото МПС в предишното му техническо състояние), поради което обезщетението следва да бъде равно на паричната сума, необходима за постигането на тази цел. Тоест, макар и да се касае за договорен иск, който принципно защитава позитивния интерес на ищеца – този от изпълнение на договора, то същото цели един по далечен резултат, а именно удовлетворяването и на посочения негативен интерес, без това да е свързано с извършването на разноси от имуществения патримониум на ищеца. Размерът на тази парична сума по принцип следва да се определи съобразно средните пазарни цени в Република България към деня на увреждането, тъй като това в мнозинството случаи би било достатъчно за пълното репарирание на вредите. Единствено ако в Република България дадена стока или услуга не се предлага на пазара (напр. за ремонт на самолет) и ако без нея репарирането на причинените вреди е невъзможно, то тогава по необходимост при определяне стойността на обезщетението следва да се вземат предвид пазарните цени в друга държава, където стоката или услугата се предлага, с което би било спазено изискването за пълна обезвреда – в рамките на уговорения застрахователен лимит – арг. чл. 400 КЗ. Несъмнено, при пазарна икономика със свободна конкуренция между множество стопански субекти е обичайно да се предлагат и по-високи цени за ремонт на МПС (особено в т. нар. официални/оторизирани за марката автосервиси), но тези по-високи цени не следва да се вземат предвид при определяне на задължението, ако заплащането на средната пазарна цена е достатъчно за пълното отстраняване на вредите при изискуемото качество. Този извод не се променя от евентуалното обстоятелство, че автомобилът е в гаранционен срок и, че условие за бъдеща важимост на гаранцията е отремонтване в официален сервиз. В подобна хипотеза очевидно се смесват два проблема: **1)** отстраняването на преките и непосредствени вреди чрез привеждане на увреденото МПС в предишното му техническо състояние, за което е напълно достатъчно извършването на ремонт по средни пазарни цени в обикновен сервиз, и **2)** запазването на правата по договорната гаранция с продавача на автомобила, което няма връзка с преките и непосредствени вреди от самото увреждане – от една страна, подобен евентуален резултат няма характер нито на претърпяна загуба, нито на пропусната полза (такава не може да има, предвид липсата на сигурност в бъдещото настъпване на условието за „активиране“ на гаранцията – настъпването на евентуален технически проблем от нормалната експлоатацията на автомобила, какъвто може и никога да не настъпи); от друга страна – евентуалното загубване на правата по гаранцията не е пряка и непосредствена последица от увреждането на автомобила при ПТП, а представлява по-далечен причинен резултат, т.е. липсва пряка причинна връзка (същият би бил пряк резултат не на увреждането, а на друго обстоятелството – липсата на отремонтване на

автомобила в официален сервиз), като самото увреждане при ПТП нито е необходимо и достатъчно условие за настъпване на загубата на гаранцията, нито тя е типичен, закономерен и адекватен резултат на това увреждане, а случайна последица, която при това не е настъпила (случаят е аналогичен на известните учебнически примери на Потие, илюстриращи липсата на пряка причинна връзка).

С оглед на гореизложеното и предвид нормите на чл. 235 ГПК и чл. 12 ГПК, съдът счита, че са доказани всички материални предпоставки за уважаване на претенцията за главницата за регресното вземане и обичайните ликвидационни разходи – до сумата от 130,41 лева, като за разликата до пълния предявен размер от 372,96 лева, искът следва да бъде отхвърлен – като съдът съобразява и извършеното извънсъдебно плащане, което не е спорно между страните.

По отношение на претенцията за мораторна лихва, съдът намира следното

В новелата на чл. 412, ал. 3 КЗ е предвидено, че в срок 30 дни от представянето на всички доказателства застрахователят трябва: **1.** да определи и изплати размера на своето задължение по предявената претенция, или **2.** мотивирано да откаже плащането. Следователно, една след изтичане на срока за доброволно плащане длъжника изпада в забава.

В случая с оглед частичното плащане между страните не може да и няма спор, че ответника е изпаднал в забава, поради което при аритметическото пресмятане на претенцията и при съобразяването на нормата на чл. 162 ГПК, при извършено аритметическо съотношение (т. нар. „тройно правило“ за действията и отношенията между дробите като съотношение) се установява, че претенцията за мораторната лихва следва да бъде уважена за сумата от 24,06 лева за периода от 26.05.2021 г. до 25.05.2023 г., като за разликата до пълния предявен размер от 77,76 лева. Тук е редно да се спомене, че мораторната лихва следва да се изчислява само върху главницата за регресното вземане, но не и върху вземането за обичайните ликвидационни разходи, чийто източник на облигационно отношение е закона и не касае главното вземане, а цели да възстанови разходи, които застрахователят сторя по застрахователната преписка, но не са част от същинското вземане, а имат адиектен (акцесорен) характер, т.е. не съставляват вземане върху което се дължи отделна мораторна лихва по чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

При този изход на правния с правна възможност да претендират разноси разполагат и двете страни.

Ищецът е поискал присъждането на деловодно разноси, поради което съобразно уважената част от исковете и на основание чл. 78, ал. 1, във вр. ал. 8 ГПК, във вр. чл. 37 ЗПр.Пом., във вр. чл. 25, ал. 1 НЗПП следва да му се присъди сумата от 190,21 лева, представляващи деловодни разноси и юрисконсултско възнаграждение за първоинстанционното производство.

Ответникът е поискал присъждането на деловодни разноси, като е доказал, че действително е сторил такива, поради което, съобразно отхвърлената част от исковете и на основание чл. 78, ал. 3, във вр. ал. 8 ГПК, във вр. чл. 37 ЗПр.Пом., във вр. чл. 25, ал. 1 НЗПП, следва да му се присъди сумата от 98,59 лева, представляващи деловодни разноси юрисконсултско възнаграждение за първоинстанционното производство.

Така мотивиран, Софийският районен съд

РЕШИ:

РЕШИ:

ОСЪЖДА ЗАД „БВИГ“ АД, ЕИК:, със седалище и адрес на управление: гр. да заплати на „ДЗ“ АД, ЕИК:, със седалище и адрес на управление: гр., на основание чл. 411 КЗ, във вр. чл. 45 ЗЗД, във вр. чл. 49 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, **сумата от 130,41 лева**, представляващи регресно вземане и обичайни ликвидационни разходи по претенция (именувана „Ликвидационна преписка“) № 210804326 за ПТП от 01.03.2021 г., като около 16:40 ч. водачът на лек автомобил „Фолксваген Поло“, рег. № РВ НА предприема маневра за движение на заден ход при потегляне от кв. „Прослав“ на кръстовището образувано с ул. „Битоля“ у и ул., като настъпва ПТП с преминаващия от ляво, лек автомобил „Пежо 308“, рег. № РВ СМ – по който са били нанесени вреди, **ведно** със законната лихва от 26.05.2023 г. (датата на подаването на исковата молба) до окончателното плащане, както и **сумата от 24,06 лева** – представляващи мораторна лихва за периода от 05.2021 г. до 25.05.2023 г., като **ОТХВЪРЛЯ** иска за главницата за **сумата над 130,41 лева до пълния предявен размер от 372,96 лева**, както и иска за мораторната лихва за **сумата над 24,06 лева до пълния предявен размер от 77,76 лева**.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1, във вр. ал. 8 ГПК, във вр. чл. 37 ЗПр.Пом., във вр. чл. 25, ал. 1 НЗПП ЗАД „БВИГ“ АД, ЕИК: да заплати на „ДЗ“ АД, ЕИК:, **сумата от 190,21 лева**, представляващи деловодни разноси и юрисконсултско възнаграждение за първоинстанционното производство.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3, във вр. ал. 8 ГПК, във вр. чл. 37 ЗПр.Пом., във вр. чл. 25, ал. 1 НЗПП ДЗ“ АД, ЕИК: да заплати на ЗАД „БВИГ“ АД, ЕИК:, **сумата от 98,59 лева**, представляващи деловодни разноси юрисконсултско възнаграждение за първоинстанционното производство.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва в двуседмичен срок от съобщението до страните пред Софийският градски съд с въззивна жалба.

Препис от решението да се връчи на страните!

РАЙОНЕН СЪДИЯ:

Съдия при Софийски районен съд: _____